“Baba, bak ne yaptım!”

“Baba, bak ne yaptım!” diye seslendi arkasından gelen ince bir çocuk sesi. On yaşındaki oğlu Levon, elinde küçük bir ahşap parçası tutuyordu. Üzerine özenle oyulmuş küçük bir kuş figürü vardı. Aram gülümsedi. Levon, tehcir sırasında kaybettiği üç çocuğundan hayatta kalan tek evladıydı. Eşi Anna’yı da zorlu yürüyüş sırasında hastalıktan kaybetmişti.

SEBAHATTİN ÇELEBİ FRANKFURT

1917’nin soğuk bir kış sabahıydı. Aram, nefesi buz kesmiş havada dumanlar saçarak, Halep’teki küçük dükkânının önünde duruyordu. Kırk yaşındaydı ama son iki yıl onu çok yaşlandırmıştı. Gözlerindeki derin çizgiler, çatık kaşlarının altında gizlenen bakışları ve yorgun omuzları, yaşadığı acıları anlatıyordu.

Tehcir’den sonra Suriye’ye yerleşmek zorunda kalan binlerce Ermeni’den biriydi. Eskiden Kayseri’de saygın bir saat tamircisiydi. Şimdi ise Halep’te, çok daha küçük bir dükkânda, çok daha az müşteriyle hayata tutunmaya çalışıyordu.

“Baba, bak ne yaptım!” diye seslendi arkasından gelen ince bir çocuk sesi. On yaşındaki oğlu Levon, elinde küçük bir ahşap parçası tutuyordu. Üzerine özenle oyulmuş küçük bir kuş figürü vardı.

Aram gülümsedi. Levon, tehcir sırasında kaybettiği üç çocuğundan hayatta kalan tek evladıydı. Eşi Anna’yı da zorlu yürüyüş sırasında hastalıktan kaybetmişti.

“Çok güzel olmuş, oğlum,” dedi Aram, çocuğun başını okşayarak. ***“Annen ahşap oymacılığını çok severdi, biliyor musun?”***

Levon başını salladı, annesinin yüzünü hatırlayamasa da, babasının anlattığı hikâyelerle onu tanıyordu.

Dükkânın kapısı çalındı. İçeri giren, yaşlı bir Arap tüccardı. Aram’ın tamir ettiği saati almaya gelmişti.

“Selamünaleyküm, Aram usta,” dedi tüccar. ***“Saatim hazır mı?”***

“Aleykümselam, Faysal efendi. Evet, hazır,” dedi Aram, raftan küçük bir kutuyu alarak.

Tehcir sonrası Suriye’deki yerli halk, özellikle de Araplar, yerleşen Ermenilere genellikle sıcak davranmış, onların zanaatlarını takdir etmişlerdi. Aram’ın ustalığı da çabuk duyulmuştu.

Faysal saati inceledi. ***“Harika bir iş çıkarmışsın, dostum. Allah razı olsun.”***

Aram teşekkür etti. Tüccar ayrıldıktan sonra, dükkânın arkasındaki küçük odaya geçti. Duvarda asılı duran soluk bir fotoğrafa baktı. Kayseri’deki evlerinin önünde, tüm ailesiyle birlikte çekilmiş bir hatıraydı. Eşi Anna, üç çocukları, hatta Anna’nın babası... Hepsi oradaydı, gülümsüyorlardı.

Odanın bir köşesinde duran küçük sandığı açtı. İçinden, özenle sarılmış bir keman çıkardı. Tehcir sırasında yanına alabildikleri çok az şeyden biriydi bu. Usulca kemanı çenesine dayadı ve çalmaya başladı. Eski bir Ermeni halk ezgisiydi çaldığı.

Müzik odayı doldururken, Levon sessizce içeri girdi ve babasını izlemeye başladı.

“Babam derdi ki,” dedi Aram, çalmaya devam ederken, ***“müzik, insan ruhunun en derin yarasını bile sarar.”***

Akşam olduğunda, dükkânı kapatıp evlerine doğru yürümeye başladılar. Halep’in doğu kesiminde, birçok Ermeni ailenin yerleştiği bir mahalledeydi evleri. Yolda, Ermeniler için bir yardım merkezi kurmuş olan Amerikalı misyoner Dr. Wilson’a rastladılar.

“İyi akşamlar, Aram,” dedi Dr. Wilson. ***“Yeni yetimhane inşaatı için yardımını rica edecektim. Biliyorsun, birçok Ermeni çocuğu ebeveynlerini kaybetti. Onlara bakmak zorundayız.”***

“Elimden ne gelirse yaparım, doktor,” dedi Aram. ***“Yetim çocukların ne hissettiğini iyi bilirim.”***

Eve vardıklarında, komşuları Maral teyze onları karşıladı. Maral da Kayseri’den gelmişti, kocası yolda ölmüştü.

“Akşam yemeği hazırladım,” dedi Maral. ***“Beraber***

